

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคม กับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

Problem-Based Learning Management in the Course 00-011-101 Social Dynamics and Happy Living

รัชตาทพร บุญทอง¹

Ratchataporn Boonkong¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ที่ลงทะเบียนเรียน จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำคะแนนหลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the results of Problem-Based Learning Management and to study the satisfaction of students with learning through the problem-based. The sample in this study were 30 students at Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus who are registered in the course 00-011-101 Social Dynamics and Happy Living. The statistics used in data analysis were mean, S.D., and t-test.

The results found that 1) the Problem-Based Learning Management for the sample in this study was efficient considering from the students to get the post-test scores more significantly than pre-test scores at the level of .05. Moreover, 2) the students showed their satisfaction in learning through the developed instruction at the highest level.

Keywords : Problem-Based Learning Management, Learning achievement, Satisfaction

¹อาจารย์สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร, Teacher of Liberal Arts Department in Industry and Technology Faculty, Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus

*ผู้ติดต่อ, e-mail : รัชตาทพร บุญทอง, malangpor486@hotmail.com

รับเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2562 แก้ไข 19 ธันวาคม 2562 ตอรับเมื่อ 20 ธันวาคม 2562

บทคัดย่อ

สภาพปัญหาปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลางเน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา โดยละเลยการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนไม่ได้นำเหตุการณ์และปัญหาเข้ามาเรียนรู้ ไม่สนใจวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ค่านิยมและภูมิปัญญาไทยเป็นผลทำให้กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งการศึกษาปัจจุบันผู้เรียนจะต้องมุ่งที่จะศึกษาหาความรู้มุ่งผลิตคนเพื่อป้อนตลาดแรงงาน อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีแต่ความรู้ไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาได้ ในบรรยากาศการเรียนการสอนที่เน้นให้อาจารย์เป็นศูนย์กลาง (พรพรรณ อาทิตยตั้ง, 2555) การเรียนรู้ ด้วยความเชื่อที่มีมานานว่าอาจารย์จะต้องมีความรู้ดีกว่าผู้เรียน การเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเป็นลักษณะอาจารย์ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ส่วนผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้จากอาจารย์ ในขณะที่อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดว่าจะต้องถ่ายทอดเนื้อหาให้กับผู้เรียนให้มากที่สุดเพราะเนื้อหาที่สอนนั้นมีประโยชน์กับตัวผู้เรียน ดังนั้น บรรยากาศการเรียนการสอนที่เราพบส่วนใหญ่ อาจารย์จึงเป็นผู้มีบทบาทอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้พูดและแสดงความคิดเห็นเท่าใดนัก ผลจึงปรากฏว่า เมื่อผู้เรียนโตขึ้นจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อชุมชน บางคนกล้าแต่ไม่รู้จักแสดงความคิดเห็น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องมีการฝึกฝนและควรจะมีการปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย ไม่ใช่เติบโตใหญ่ขึ้นมาแล้วจะกล้าแสดงความคิดเห็นโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้การเรียนการสอนแบบอาจารย์เป็นศูนย์กลางที่ถ่ายทอดเนื้อหาให้ผู้เรียนแต่เพียงฝ่ายเดียวยังทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะผู้เรียนมีโอกาสดำเนินปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องตัดสินใจด้วยตัวเองน้อยมาก เรื่องนี้อาจารย์หลายท่านอาจจะประสบการณคล้าย ๆ กัน คือพบว่าผู้เรียนที่เรียนระดับอุดมศึกษา ตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ (ปราง เทพินทรากิริย์, 2555)

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ระบบข้อมูลข่าวสารและความรู้มีการถ่ายทอด จัดเก็บและการนำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกศาสตร์ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน

เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Student Center Learning) และอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทให้คำปรึกษา แนะนำ จัดหาสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การร่วมเรียนรู้และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ ให้ดำเนินไปตามกรอบของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา อาจเป็นแนวทางเหมาะสมในการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ได้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการพัฒนาจะคาดหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

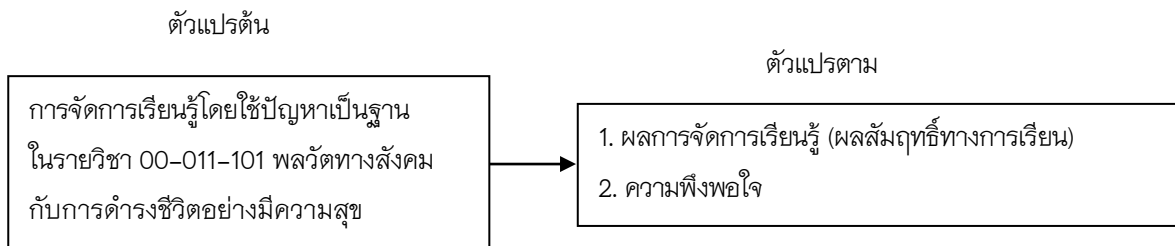
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem based learning) เป็นสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งปัญหาเป็นที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งหมายความว่าก่อนที่ ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้หรือองค์ความรู้ใด ๆ ต้องกำหนดหรือใช้ปัญหาแก่ผู้เรียน เมื่อปัญหาถูกถามนักเรียนเกิดการรับรู้หรือพบว่าจำเป็นต้องเรียนรู้ความรู้ใหม่ก่อนที่จะแก้ปัญหาได้ ตัวอย่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ด้วยปัญหา เช่น โครงการวิจัย โครงการออกแบบงานสร้างที่ต้องใช้ทักษะสูงกว่าการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เดิม เป็นต้น หรือกรณีปัญหาที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายการตั้งปัญหา หรือกำหนดปัญหาสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต้องเป็นปัญหาในสถานการณ์จริง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในสังคมและชีวิต เป็นปัญหาที่เราความสนใจและสนใจผู้เรียน เราต้องรู้ว่าทำไมเขาต้องเรียนความรู้ใหม่ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบริบทของความต้องการที่จะแก้ปัญหา ดังนั้น ทักษะที่จำเป็นในการเรียนด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ก็คือ ทักษะในการแก้ปัญหาของตนเอง รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ ทักษะการแก้ปัญหาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อครูเป็นผู้สอนและผู้ให้โอกาสในการฝึกทักษะการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานจะบรรลุเป้าหมายเมื่อเรียนเป็นกลุ่มย่อย (small group) ผู้เรียนสามารถนำตนเอง (self-directed) และประเมินผลตัวเองได้ (self-assessed) (วัชรา เลาเรียนดี, 2550) ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้แนะนำซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการกระตือรือร้นในการเรียนและสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณอย่างสร้างสรรค์ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะทดลองใช้การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) รายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร เป็นการวิจัยเชิงทดลอง และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งในการดำเนินงานศึกษาเอกสารเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงทดลอง สำหรับการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาดังกล่าว โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ที่เรียนในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ที่เรียนในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ชุด คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม

3.3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวัดความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวัดระดับความพึงพอใจ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งการแปลผลค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ 1.00-1.50 หมายถึง ควรปรับปรุง 1.51-2.50 หมายถึง พอใช้ 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 3.51-4.50 หมายถึง ดี และ 4.51-5.00 หมายถึง ดีมาก ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เลขที่	ก่อนเรียน 10 คะแนน	หลังเรียน 10 คะแนน	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
1	4	9	5	50
2	6	7	1	10
3	5	10	5	50
4	4	7	3	30
5	4	7	3	30
6	5	9	4	40
7	2	9	7	70
8	4	7	3	30
9	7	8	1	10
10	5	10	5	50
11	6	7	1	10
12	3	5	2	20
13	6	7	1	10
14	4	6	2	20
15	7	10	3	30
16	6	8	2	20
17	4	9	5	50
18	4	9	5	50
19	4	7	3	30
20	4	10	6	60
21	9	10	1	10
22	4	9	5	50
23	8	10	2	20
24	7	8	1	10
25	6	10	4	40
26	7	9	2	20

ตาราง 1 (ต่อ)

เลขที่	ก่อนเรียน 10 คะแนน	หลังเรียน 10 คะแนน	ความก้าวหน้า	ร้อยละ
27	0	0	0	0
28	4	9	5	50
29	4	9	5	50
30	5	9	4	40
$\bar{X}$	4.93	8.13	3.2	30.33
S.D.	1.82	2.05		

จากตาราง 1 พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 4.93 คะแนน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 8.13 คะแนน

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	30	10	4.93	1.82	9.59	.00
หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	30	10	8.13	2.05		

จากตาราง 2 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. การประเมินความพึงพอใจ

ตาราง 3 การประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	นักศึกษาพึงพอใจที่อาจารย์ไม่ใช้วิธีการบรรยายเนื้อหาให้นักศึกษา	4.63	0.49	ดีมาก
2	นักศึกษาพึงพอใจที่อาจารย์ใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	4.73	0.45	ดีมาก
3	นักศึกษาพึงพอใจที่อาจารย์แนะนำและจัดเตรียมเอกสาร ตำรา วิดีทัศน์ให้แก่ศึกษา	4.60	0.50	ดีมาก
4	นักศึกษาชอบวิธีการเรียนที่เริ่มต้นด้วยสถานการณ์ปัญหาก่อนการเรียนรู้เนื้อหา	4.50	0.51	ดี
5	นักศึกษาชอบการวิเคราะห์ปัญหา และแสวงหาความรู้มาแก้ปัญหา	4.63	0.56	ดีมาก
6	นักศึกษาชอบการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง	4.83	0.38	ดีมาก
7	นักศึกษาชอบการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ๆ	4.73	0.52	ดีมาก
8	นักศึกษาชอบการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ	4.63	0.49	ดีมาก
9	นักศึกษาพึงพอใจต่อการรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง	4.60	0.56	ดีมาก
10	นักศึกษาชอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์	4.83	0.38	ดีมาก
11	นักศึกษาชอบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชุมชน	4.60	0.56	ดีมาก
12	นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ลึกซึ้งและครอบคลุมมากขึ้น	4.60	0.50	ดีมาก
13	นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.67	0.48	ดีมาก
14	นักศึกษาพึงพอใจที่จะเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในครั้งต่อไป	4.60	0.56	ดีมาก
15	ถ้าพิจารณาทุกด้านแล้วนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับใด	4.73	0.45	ดีมาก
	รวม	4.66	0.49	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

ถ้าวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.60-4.83

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชา 00-011-101 พลวัตทางสังคมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จากการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังจากนักศึกษาได้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับดีมาก 14 ข้อ ยกเว้น ข้อ 4 อยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเน้นให้นักศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 8.13$, S.D. = 2.05) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 1.82) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทรงธรรม พลัฒา (2553) ที่สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 27.39$, S.D. = 3.73) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 19.56$, S.D. = 2.77) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ดาวิธรรม เศรษฐธรรม (2555) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชา 512711 วิทยาการระบาดประยุกต์ สำหรับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมผลการศึกษา พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วัด 3 ส่วน คือ แบบทดสอบก่อนและหลังบทเรียน พบว่า ก่อนเรียน นักศึกษามีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบาดวิทยาเฉลี่ย 2.74 หลังเรียน นักศึกษามีความรู้เฉลี่ย 10 โดยเฉลี่ยมีความรู้เพิ่มขึ้น 7.26

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศาตรา สหัสทัศน์, ไพวัลย์ หารฤทธิ์ และ นุชจรินทร์ ทรัพย์สมบัติ (2557) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนจากการเรียนผ่านรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) สำหรับใช้ในการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ยุวมัคคุเทศก์เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับสูงมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อาภาพรธนะ สัตยาวิบูล (2552) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการ กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านที่อาจารย์ไม่ใช้วิธีการบรรยายเนื้อหาให้แก่ นักศึกษา และมีการใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานต้องมีการวางแผนในขั้นตอนการกำหนดปัญหาให้ชัดเจน และวางแผนให้รัดกุม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในเรื่องอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการสอนวิธีอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และการจัดการเรียนรู้โดยโครงการงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ดาวิวรรธน์ เศรษฐสุวรรณ. (2555). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชา 512711 วิทยาการระบาดประยุกต์ สำหรับงานอนามัยสิ่งแวดล้อม*. ขอนแก่น: สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงธรรม พลัฒา. (2553). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปราง เทพินทรภักย์. (2555). *การเรียนรู้แบบ “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” (ตอนที่ 1)*. เข้าถึงได้จาก <http://taamkru.com/th> (10 มกราคม 2561).
- พรพรรณ อาทิตยตั้ง. (2555). *สังคมไทยในปัจจุบัน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.luck507.blogspot.com> (10 มกราคม 2561).
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2550). *เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ศาดรา สหัสทัศน์, ไพวัลย์ หารฤทธิ์ และนุชจรินทร์ ทวีทรัพย์สมบัติ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ในการอบรมภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) สำหรับใช้ในการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ยุวมัคคุเทศก์เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)*. กาลิณธุ์: คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อาภาพรรณ สัตยาวิบูล. (2552). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.